

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૧૮૭૬/૨૦૧૪

વીથ

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૧૮૮૧/૨૦૧૪

વીથ

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૧૮૮૪/૨૦૧૪

વીથ

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૨૬૫૨/૨૦૧૪

ડું

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૨૬૫૪/૨૦૧૪

વીથ

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૩૯૩૧/૨૦૧૪

વીથ

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૩૯૩૨/૨૦૧૪

વીથ

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૪૨૧૪/૨૦૧૪

વીથ

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૫૦૬૪/૨૦૧૪

ડું

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૫૦૬૬/૨૦૧૪

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયાધીશ શ્રી અકિલ કુરેશી

અને

માનનીય ન્યાયાધીશ શ્રી વિપુલ એમ. પંચોલી

=====

૧.	શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?	હા
૨.	રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવું કે નહીં ?	હા
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની ઉચિત નકલ જોવા માંગે છે?	ના

- જ. શું આ કેસમાં ભારતનું બંધારણ, ૧૯૫૦ અથવા તે હેઠળ કરવામાં ના આવેલા કોઈ આદેશના અર્થઘટને સંબંધિત કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે ?
- પ. શું આ ચુકાદો દીવાની ન્યાયાધીશને પરીપત્રીત કરવાનો છે ? ના

=====

મેસર્સ અનિતા એક્સપોર્ટ્સ અને ૧....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

યુનિયન ઑફ ઇન્ડિયા અને ૨....પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ :

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ – ૨ તરફે શ્રી પરેશ એમ. દવે, એડવોકેટ

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૩ તરફે શ્રી દેવાંગ વ્યાસ, એડવોકેટ

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ – ૨ તરફે શ્રી આર જે ઓઝા, એડવોકેટ

=====

કોરમ : માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અકિલ કુરેશી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વિપુલ એમ. પંચોલી

તારીખ : ૨૦/૧૧/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

(પ્રતિ : માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ અકિલ કુરેશી)

૧. ટૂંકો પ્રશ્ન, જે અનિશ્ચિત સમય સુધી રાહ જોઈ શકતો નથી, અરજીઓના આ સમૂહમાં ઊભો થાય છે. યદ્યપિ દરેક મામલામાં હકીકતો થોડા અંશે ભિન્ન છે, તથાપિ કેન્દ્રીય પ્રશ્ન એવો છે કે વિશેષ આર્થિક ક્ષેત્રોની અંદર આવેલ એકમોના પરતફેર દાવાઓ, જે દાવાઓ કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ હેઠળ કસ્ટમ્સ શુલ્કના વધારાના ચૂકવણાં, મુક્તિ દંડ અથવા દંડરકમમાંથી ઊભા થાય છે, તેવા દાવાઓ સ્વીકારવા અને તેનો નિકાલ કરવા માટે કયો પ્રાધિકારી સક્ષમ ગણાય. હકીકતો પરથી સ્પષ્ટ થશે તેમ, પ્રતિવાદીઓએ એવી સ્થિતિ ઊભી કરી છે કે હાલમાં આવા પરતફેર દાવાઓ સ્વીકારવાની કોઈ પ્રાધિકારીને મંજૂરી નથી. ન તો આયુક્ત (કસ્ટમ્સ) અથવા તેમના અધિનસ્ત અધિકારી, અને ન વિશેષ આર્થિક ક્ષેત્ર અધિનિયમ (ટૂંકમાં “એસઈઝેડ અધિનિયમ”) હેઠળના પ્રાધિકારીઓ, એસઈઝેડ એકમોના આવા પરતફેર દાવાઓની પ્રક્રિયા કરવાની કોઈ જવાબદારી સ્વીકારી રહ્યા છે.

૨. પરીક્ષણાત્મક કેસ તરીકે, અમે વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૧૮૭૬/૨૦૧૪માંથી ઊભા થયેલ તથ્યો નોંધીએ છીએ. એમ/એસ. અનિતા એક્સપોર્ટ્સ ભાગીદારી પેઢી છે, અરજદાર નં. ૧ કંડલા એસ.ઈ.ઝેડ. ખાતે સ્થિત એસ.ઈ.ઝેડ. એકમ છે. તે એકમે કંડલા ખાતે અમુક કાચો માલ આયાત કર્યો હતો. માલને વપરાયેલા વસ્ત્રો તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો. તેમ છતાં, કસ્ટમ્સ કમિશનર, કંડલાએ, અરજદારોએ માલ અંગે કરેલી જાહેરાત તેમજ મૂલ્યાંકન બંનેનો વિવાદ ઊભો કર્યો હતો. તેમનો પ્રથમદષ્ટિયાભિપ્રાય એવો હતો કે અરજદારોએ જાહેર કરેલું આયાતિત માલનું મૂલ્યાંકન ઓછું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું અને આગળ એવું પણ કે તે કન્સાઈનમેન્ટમાં વપરાયેલા અને જુના વસ્ત્રો હતા જ નહીં. તેથી, તા. ૧.૩.૨૦૧૨ની કારણદર્શક નોટિસ કમિશનર (કસ્ટમ્સ) દ્વારા આ આધારે જારી કરવામાં આવી હતી કે માલની કિંમત જાહેર કરેલ રૂ. ૭૦,૬૪,૯૧૭/- નહોતી, પરંતુ વાસ્તવમાં રૂ. ૩,૧૮,૪૨,૬૫૦/- હતી અને વધુમાં આયાતિત કન્સાઈનમેન્ટ વપરાયેલાં કપડાંનું નહોતું, પરંતુ કપડાં અને અન્ય મિશ્ર માલનું હતું. આવા આધારે, તેમણે અરજદારોને કારણ દર્શાવવા કહ્યું કે શા માટે :

“(એ) પરિશિષ્ટમાં વિગતવાર દર્શાવેલ અને રૂપ કન્ટેનરોમાં આયાત કરાયેલ માલ માટે રૂ. ૭૦,૬૪,૯૧૭/નું જાહેર કરાયેલ મૂલ્ય નિયમ ૧૨

હેઠળ નકારવામાં ન આવે અને કસ્ટમ મૂલ્યાંકન નિયમો, ૨૦૦૭ અનુસાર તે મૂલ્યનું પુનઃનિર્ધારણ કરવામાં ન આવે.

(બી) રૂપ કન્ટેનરમાં આયાત કરાયેલ વોર્ન ક્લોથિંગના માલ (પદ્મ.૭૧૩ એમટી)નું કુલ આસેસ કરી શકાય તેવું મૂલ્ય, જે રૂપ બીઈઝને અનુરૂપ છે, તેનું પુનઃનિર્ધારણ રૂપિયા ૩,૧૮,૪૨,૬૫૦/- (રૂપિયા ત્રણ કરોડ અઢાર લાખ બેતાલીસ હજાર છસો પચાસ માત્ર) તરીકે કરવામાં ન આવવું જોઈએ.

(સી) રૂ.૩૧૮,૪૨,૬૫૦/- તરીકે પુનઃનિર્ધારિત મૂલ્ય ધરાવતા માલને કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૧૧૧(એમ) તથા કલમ ૧૧૧(ડી) હેઠળ જપ્ત કરવામાં ન આવે.

(ડી) શા માટે આયાતકાર એમ/એસ. અનીતા એક્સપોર્ટ્સ પર કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૧૧૨(એ) હેઠળ દંડ લાદવામાં ન આવવો જોઈએ.

(ઈ) શા માટે મેસર્સ અનીતા એક્સપોર્ટ્સના ભાગીદાર શ્રી જુનેદ ચાકુબ નાથાણી ઉપર કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૧૧૨(એ) હેઠળ દંડ લાદવામાં ન આવવો જોઈએ."

૩. અરજદારો દ્વારા આપવામાં આવેલા જવાબ પર વિચાર કર્યા બાદ, કસ્ટમ્સ કમિશનરે તા. ૧૭.૧૦.૨૦૧૨નો પોતાનો મૂળ આદેશ પસાર કર્યો. આવા આદેશમાં તેમણે ખાતરી કરી કે માલના મૂલ્યાંકન બાબતે ખોટી જાહેરાત કરવામાં આવી હતી. યોગ્ય કિંમત રૂપિયા ૩,૧૮,૪૨,૬૫૦/- તરીકે પુનર્નિર્ધારિત કરવામાં આવી. તેમણે વધુમાં એવો ઠરાવ કર્યો કે આયાત કરાયેલ જથ્થો કપડાં અને અન્ય મિશ્ર માલનો હતો, જેને જૂના અને વપરાયેલા કપડાં તરીકે ખોટી રીતે જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો. આવા આધારે, તેમણે માલ જપ્ત કરવાનો આદેશ કર્યો, પરંતુ રૂપિયા ૩૦ લાખના મુકિતદંડ પર છોડાવાની છૂટ આપી. તેમણે કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ની કલમ ૧૧૨(એ) હેઠળ ફર્મ પર રૂપિયા ૧૦ લાખનો દંડ ફટકાર્યો. તેમણે ઉક્ત જ જોગવાઈ હેઠળ રૂપિયા ૨,૫૦,૦૦૦/-નો વ્યક્તિગત દંડ પણ ફટકાર્યો. આ આદેશનો કાર્યકારી ભાગ નીચે મુજબ છે :

“(૧) ૨૫ કન્ટેનરો માટે રૂપિયા ૭૦,૬૪,૯૧૭/ નું જાહેર કરાયેલ મૂલ્ય નિયમ ૧૨ હેઠળ આ દ્વારા નામંજૂર કરવામાં આવે છે અને કસ્ટમ્સ મૂલ્યાંકન નિયમો, ૨૦૦૭ મુજબ તેનું મૂલ્ય પુનઃનિર્ધારિત કરવામાં આવે છે.

(૨) કસ્ટમ્સ મૂલ્યાંકન નિયમો, ૨૦૦૭ ના નિયમ ૯ મુજબ, ૨૫ બીઈઝને અનુરૂપ ૨૫ કન્ટેનરમાં આયાત કરાયેલ જૂનાં વસ્ત્રોનો માલ (૫૯૫.૭૧૩

એમટીએસ) નો કુલ આકલનીય મૂલ્ય ૩,૧૮,૪૨,૬૫૦/- (રૂપિયા ત્રણ કરોડ અઢાર લાખ બેતાલીસ હજાર છસો પચાસ માત્ર) તરીકે પુનઃનિર્ધારિત કરવામાં આવે છે.

(૩) હું કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૧૧૧(ડી) અને (એમ૦) હેઠળ રૂ.૭૦,૬૪,૯૧૭/ (રૂપિયા સિત્તેર લાખ ચોસઠ હજાર નવસો સત્તર માત્ર) મૂલ્યના, ‘ઓલ્ડ એન્ડ ચુઝ્ડ ક્લોથ્સ’ તરીકે જાહેર કરાયેલા આયાત કરેલા ‘કપડાં અને અન્ય મિશ્ર માલ’ ની જમી કરવાનો આદેશ આપું છું. હું કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૧૨૫(૧) હેઠળ આયાતકારને રૂ.૩૦,૦૦,૦૦૦/ (રૂપિયા ત્રીસ લાખ માત્ર) દંડની ચુકવણી પર માલ છોડાવી લેવાનો વિકલ્પ આપું છું.

(૪) હું એમ/એસ. અનીતા એક્સપોર્ટ્સ પર કસ્ટમ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૧૧૨(એ) હેઠળ રૂ.૧૦,૦૦,૦૦૦/(માત્ર રૂપિયા દસ લાખ) નો દંડ લાદું છું.

(૫) હું પણ શ્રી જુનેદ ચાકુબ નથાણી, એમ/એસ. અનિતા એક્સપોર્ટ્સના ભાગીદાર, ઉપર કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૧૧૨(એ) હેઠળ રૂ.૨,૫૦,૦૦૦/(માત્ર રૂપિયા બે લાખ પચાસ હજાર) નો દંડ પ્રસ્તાવિત કરું છું.”

જ. કારણકે કારણદર્શક નોટિસના નિરાકરણ દરમિયાન અરજદારો દ્વારા કસ્ટમ્સ સત્તાધિકારી સમક્ષ રૂપિયા ૨૫ લાખની એડ-હોક રકમ જમા કરવામાં આવી હતી, તેથી કસ્ટમ્સ કમિશનરે મૂળ આદેશમાં પરિશિષ્ટ આદેશ પસાર કરીને અરજદારો દ્વારા અગાઉથી જમા કરાયેલ આવી રકમનું સમાયોજન કર્યું હતું.

પ. અરજદારોએ કમિશનર (કસ્ટમ્સ) ના આવા આદેશને કસ્ટમ્સ એક્સાઈઝ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ (ટૂંકમાં "ટ્રિબ્યુનલ") સમક્ષ પડકાર્યો હતો. ટ્રિબ્યુનલે અરજદારોની અપીલ અંશતઃ (ભાગતઃ) મંજૂર કરી હતી. જે માલ ઓથોરિટી લેટર (સત્તાવાર પત્ર) ને અનુરૂપ હતો, તે અંગે ટ્રિબ્યુનલનો એવો અભિપ્રાય હતો કે કમિશનર (કસ્ટમ્સ) પાસે આવા માલની જમી (કોન્ફિસ્કેશન) ને લગતા મુદ્દા પર નિર્ણય લેવાની સત્તા નહોતી. તે હદ સુધી, કમિશનરનો આદેશ રદ કરવામાં આવ્યો. જોકે, જે માલનો ખોટો જાહેરનામો કરવામાં આવ્યો હતો અથવા જે જાહેર કરવામાં આવ્યો ન હતો, જેમાં ચામડાની થેલીઓ, બટુઆ, જેકેટ્સ અને ગાલીચા જેવી વસ્તુઓનો સમાવેશ થતો હતો, તે બાબતમાં ટ્રિબ્યુનલે કમિશનરની સત્તા અને અધિકાર તથા તે જમ કરવાનો તેમનો આદેશ પણ યથાવત્ રાખ્યો. ટ્રિબ્યુનલે અટકાયત કરાયેલા માલનો આંશિક મુક્તિનો આદેશ કર્યો.

૬. ટ્રિબ્યુનલના આવા આદેશને વિભાગ દ્વારા વડી અદાલત સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો. વડી અદાલતે અપીલ દાખલ રાખી હતી. સ્થગિતી માટેની દીવાની અરજીમાં તા. ૨૩.૧.૨૦૧૪ના રોજ અદાલતે નીચે મુજબનો આદેશ કર્યો હતો :

“અન્ય બાબતો ઉપરાંત, આવા અવલોકન અને નોંધપોથીમાં રહેલી અન્ય સામગ્રીના આધારે, ટ્રિબ્યુનલ આયાતકારોની અપીલો મંજૂર કરવા પ્રસન્ન થયું હતું. પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા બાદ, ઉપર નોંધાયેલ ભાગમાં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનો અને કાયદાની જાહેરાતને સ્થગિત કરવામાં આવે છે. તેમ છતાં, એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે કસ્ટમ્સ કમિશનર, કંડલાના ચુકાદાને ઉલટાવતાં ટ્રિબ્યુનલના અંતિમ નિર્દેશ સામે કોઈ સ્થગિતી નથી. પરિણામે, પ્રતિવાદીને ટ્રિબ્યુનલના અંતિમ આદેશ મુજબ માલ મુક્ત કરવાની સુવિધાનો લાભ મળશે. તેમ છતાં, પડકારિત આદેશમાં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પ્રતિપાદિત અને ઉપર નોંધાયેલ કાનૂની સ્થિતિની જાહેરાત સ્થગિત રહેશે.”

૭. કારણ કે કસ્ટમ્સ કમિશનરના આદેશને ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા મુખ્યત્વે પલટવામાં આવ્યો હતો અને ટ્રિબ્યુનલના આદેશનો અમલયોગ્ય ભાગ વડી અદાલત દ્વારા સ્થગિત કરવામાં આવ્યો ન હતો, તેથી અરજદારોએ કસ્ટમ્સ

કમિશનર દ્વારા રીડેમ્પ્શન દંડ અને દંડરકમ તરફ સમાયોજિત કરવામાં આવેલી રૂપિયા રૂપ લાખની ઉક્ત રકમના પરતફેર માટે અરજી કરી. તારીખ ૭.૨.૨૦૧૪ની એવી અરજીમાં અરજદારોએ નીચે મુજબ વિનંતી કરી હતી :

“આ વિવાદના પ્રલંબન દરમિયાન અમે રૂપિયા ૨૫,૦૦,૦૦૦/ ની કુલ રકમ જમા કરાવી છે અને તેથી રૂપિયા ૨૫,૦૦,૦૦૦/ ની આ રકમ પણ અમને પરત/પરતફેર કરવામાં આવે કારણ કે આ મામલામાં અમારી વિરુદ્ધ કોઈ પુષ્ટિ થયેલ જવાબદારી નથી. તપાસ, અન્વેષણ અને નિર્ણય પ્રક્રિયા દરમિયાન અમારી સદ્ભાવના દર્શાવવા માટે અમારી દ્વારા જમા કરાવવામાં આવેલી રકમ હવે વિભાગ દ્વારા રોકી રાખી શકાય તેવી નથી; અને તેથી અમારી દ્વારા આમ જમા કરાવવામાં આવેલી રકમ પણ તાત્કાલિક મુક્ત/પરતફેર કરવામાં આવે અને અનુગ્રહ કરશો.”

૮. પ્રારંભમાં, કમિશનરની કચેરીએ (કસ્ટમ્સ) અરજદારો પાસેથી વધુ દસ્તાવેજો અને વિગતો માંગી હતી, જે યોગ્ય રીતે પૂરી પાડવામાં આવી હતી. પરંતુ, અંતે તા. ૨૩.૭.૨૦૧૪ના રોજ, ડેપ્યુટી કમિશનર (રિફંડ), કસ્ટમ્સ, કંડલાએ અરજદારોને જાણ કરી હતી કે વધારાના નિયામક, નિકાસ પ્રોત્સાહન મહાનિદેશક (વિત્ત મંત્રાલય), નવી દિલ્હીએ તા. ૧.૧૧.૨૦૧૨ના રોજ જારી કરેલ એક સંદેશાવ્યવહાર મુજબ, જે એકમો એસ.ઈ.ઝેડ. હેઠળ આવે છે, તેવા અરજદારોની તમામ પરતફેર અરજીઓ તેમને પરત કરવાની આવશ્યકતા છે. તેથી અરજદારોને પરતફેર માટે

વાણિજ્ય વિભાગનો સંપર્ક કરવા વિનંતી કરવામાં આવી હતી. આ સંદેશાવ્યવહાર સાથે, ઉપરોક્ત તા. ૧.૧૧.૨૦૧૨ના પત્રની નકલ પણ સંલગ્ન કરવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત પત્રની સામગ્રી નોંધવી જરૂરી બને છે, જે નીચે મુજબ છે :

“ઉપરોક્ત વિષય અંગે ડી.જી.ઈ.પી.ના પત્ર એફ.નં. ડી.જી.ઈ.પી./એસ.ઈ.ઝેડ./૨૫/૨૦૧૧ તા. ૦૩.૦૫.૨૦૧૦નો સંદર્ભ લેવા વિનંતી, જેમાં એસ.ઈ.ઝેડ.માંથી કરાયેલ કિલઅરન્સ પર ચૂકવાયેલ કસ્ટમ્સ શુલ્કની પરતફેર મંજૂર કરવા માટે યોગ્ય અધિકારી કોણ તે મુદ્દે અભિપ્રાય માંગવામાં આવ્યો હતો. મુખ્ય કમિશનર પાસેથી પ્રાપ્ત અહેવાલો સૂચવે છે કે કેટલાક ક્ષેત્રોમાં એસ.ઈ.ઝેડ. સંસ્થાઓ દ્વારા વધુ ચૂકવાયેલ કસ્ટમ્સ શુલ્ક સંબંધિત પરતફેર દાવાઓ પ્રાપ્ત થયા છે. જણાવ્યા મુજબ, આવા પરતફેર દાવાઓનો સી.બી.ઈ.સી.ની ક્ષેત્રિય રચનાઓ દ્વારા આ કારણસર નિકાલ કરવામાં આવતો નથી કે કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ની કલમ ૨૭ મુજબ કસ્ટમ્સ શુલ્કની તમામ પરતફેર તે ડેપ્યુટી/અસિસ્ટન્ટ કમિશનર ઓફ કસ્ટમ્સ દ્વારા હાથ ધરવાની હોય છે, જેના અધિકારક્ષેત્રમાં માલ આયાત થાય છે, અને આવા બિલ્સ ઓફ એન્ટ્રીમાંથી ઉદ્ભવતા પરતફેર દાવાઓ એસ.ઈ.ઝેડ.ના નિર્દિષ્ટ અધિકારી સમક્ષ જ રજૂ થવા જોઈએ, એસ.ઈ.ઝેડ. નિયમોમાં વ્યાખ્યાયિત અન્ય કોઈ અધિકારી સમક્ષ નહીં. બોર્ડનો પરિપત્ર નં. ૫૩/૨૦૦૫-કસ્ટમ્સ તા. ૨૯.૧૨.૨૦૦૫, જે

વહીવટી નિયંત્રણ વિષે હતો, તે એસ.ઈ.ઝેડ. નિયમો ૨૦૦૬માં અમલમાં આવ્યા તે પહેલાં જારી કરવામાં આવ્યો હતો. એસ.ઈ.ઝેડ. અધિનિયમની કલમ ૫૧ મુજબ (અધિનિયમને અગ્ર પ્રભાવ રહેશે), આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ, તે સમય માટે અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈ કાયદામાં અથવા આ અધિનિયમ સિવાયના કોઈ કાયદાની બળવત્તા દ્વારા અસરકારક બનેલા કોઈ દસ્તાવેજમાં રહેલી તેની સાથે અસંગત કોઈપણ બાબત હોવા છતાં, અસરકારક રહેશે. બીજી તરફ, એસ.ઈ.ઝેડ. અધિકારીઓ પરતફેર દાવાઓ સ્વીકારી રહ્યા નથી/તેમનો નિકાલ કરી રહ્યા નથી, કારણ કે પરતફેર દાવાઓનો વ્યવહાર કરવા માટે એસ.ઈ.ઝેડ. કાયદાઓમાં કોઈ જોગવાઈ ઉપલબ્ધ નથી.

૨. ઉપરોક્તને ધ્યાનમાં રાખીને, આ મુદ્દાઓ સંબંધિત પ્રકરણોના નિકાલની ખાતરી કરવા માટે વળતર પરતફેર તેમજ અપીલ અને પુનર્વિચાર સંબંધિત જોગવાઈઓને એસ.ઈ.ઝેડ. કાયદામાં સામેલ કરવા બાબતે વાણિજ્ય વિભાગ સાથે આ મુદ્દો હાથ ધરવામાં આવ્યો છે. તે જ પ્રકાશમાં, વિનંતી કરવામાં આવે છે કે જો આવી કોઈ પરતફેરની અરજી/વિનંતી પ્રાપ્ત થાય અથવા બાકી હોય, તો તે સંબંધિત પક્ષકારોને પરત કરવામાં આવે અને તેમને યોગ્ય રીતે એવી સલાહ આપવામાં આવે કે તેઓ વાણિજ્ય વિભાગનો સંપર્ક કરે, કારણ કે આ મુદ્દો ડી.ઓ.આર. દ્વારા ડી.ઓ.સી. સમક્ષ તેમના પ્રકરણોના ત્વરિત નિરાકરણ માટે પહેલેથી જ હાથ ધરવામાં

આવ્યો છે. તેવી જ રીતે, જો અપીલ સ્વીકારવા માટે કોઈ અપીલ/વિનંતી પ્રાપ્ત થાય અથવા બાકી હોય, તો પક્ષકારોને તેમનાં પ્રકરણના નિરાકરણ માટે ડી.ઓ.સી.નો સંપર્ક કરવા માટે તેવી જ રીતે સલાહ આપવામાં આવે.”

૯. તેથી, કમિશનર (કસ્ટમ્સ) કંડલાની કચેરીની સલાહ હેઠળ, અરજદારોએ તારીખ ૧૧.૮.૨૦૧૪ ના પત્ર દ્વારા ડેપ્યુટી કલેક્ટર ઓફ કસ્ટમ્સ, કંડલા SEZ (સેઝ) નો સંપર્ક કર્યો અને રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦/- ની ઉક્ત રકમ પરત (રિફંડ) મેળવવા માટે વિનંતી કરી. આ પત્રના જવાબમાં, ઉક્ત ડેપ્યુટી કમિશનર, કંડલા SEZ એ તારીખ ૧૨.૮.૨૦૧૪ ના તેમના પત્ર દ્વારા અરજદારોને જવાબ આપ્યો હતો. તેમણે અરજદારોને અવગત કરાવ્યું કે એસ.ઈ.ઝેડ. અધિનિયમમાં સ્પષ્ટ જોગવાઈઓના અભાવે, જ્યાં સુધી કાયદેસરની જોગવાઈઓ એસ.ઈ.ઝેડ. અધિનિયમમાં તથા તેના હેઠળ બનાવાયેલા નિયમોમાં સમાવેશ કરવામાં ન આવે, ત્યાં સુધી તેઓ અરજદારના પરતફેરના દાવાની કાર્યવાહી કરવા અસમર્થ હતા. તેમણે નીચે મુજબ જણાવ્યું :

“આ સંદર્ભમાં, તમને જાણ કરવા વિનંતી છે કે આજની તારીખે એસ.ઈ.ઝેડ. અધિનિયમ તથા તેના હેઠળ બનાવવામાં આવેલ નિયમો અથવા વિનિયમોમાં એસ.ઈ.ઝેડ. એકમો દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ વધારાની કસ્ટમ શુલ્ક/ઈંડ/ઈંડરકમ/જમીન થાપણ વગેરેની પરતફેર

માટે કોઈ જોગવાઈ ઉપલબ્ધ નથી. આ બાબતે, આ કાર્યાલય દ્વારા સમયાંતરે વાણિજ્ય મંત્રાલયને સંદર્ભ મોકલીને એસ.ઈ.ઝેડ. અધિનિયમ તથા તેના હેઠળ બનાવવામાં આવેલા નિયમોમાં વધારાની કસ્ટમ શુલ્ક/ઈંડ/ઈંડરકમ/જમીન થાપણ વગેરેની પરતફેર માટે સ્પષ્ટ જોગવાઈ કરવાની વિનંતી કરવામાં આવી છે. આ જ મુદ્દો સંબંધે પરતફેર, પુનર્વિચાર અને અપીલ માટે યોગ્ય માળખું ઘડવા હેતુથી આંતર-મંત્રાલય સ્તરે વિચારાધીન છે. તેથી, હાલમાં પરતફેરના દાવાઓની પ્રક્રિયા અને મંજૂરી બાબતે આ કાર્યાલયને કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી.

ઉપરોક્ત બાબતોના દૃષ્ટિએ, એસ.ઈ.ઝેડ. અધિનિયમ અથવા તે હેઠળ બનાવવામાં આવેલા નિયમોમાં એવી કાયદેસરની જોગવાઈનો સમાવેશ ન થાય ત્યાં સુધી, જે કસ્ટમ્સના ઉપ આયુક્ત/નિર્દિષ્ટ અધિકારી અથવા આ કચેરીના આવા કોઈ અધિકારીને વધારાની કસ્ટમ્સ ડ્યુટી/ઈંડ/શાસ્તિ/જમીન થાપણ વગેરેની પરતફેર મંજૂર કરવાની સત્તા આપે, ત્યાં સુધી આ કચેરી દ્વારા તમારી પરતફેરની કાર્યવાહી કરવામાં આવી શકશે નહીં. તે સમય સુધી તમે તમારી પરતફેરની માંગણી રજૂ કરવા માટે અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી કસ્ટમ્સ સત્તા (પરતફેર) સમક્ષ જઈ શકો છો. તદનુસાર, પરતફેરની માંગણી અંગેની તમારી ઉપરોક્ત મૂળ અરજી, તમામ સંલગ્નકો સાથે, આ સાથે પરત મોકલવામાં આવે છે."

૧૦. તે તબક્કે, અરજદારોએ આ અરજી દાખલ કરી અને એવી જાહેરખબર માટે પ્રાર્થના કરી કે, કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ હેઠળ કાર્યરત સીમાશુલ્ક સત્તાધિકારીઓ અરજદારોના પરતફેરના દાવા અંગે નિર્ણય કરવા માટે યોગ્ય સત્તાધિકારી ગણાશે. આગળ, પ્રતિવાદીઓને અરજદારોને રૂપિયા ૨૫ લાખની રકમ વ્યાજ સહિત પરત કરવા અંગે દિશાનિર્દેશ આપવા માટે પણ પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી.

૧૧. આ અદાલત દ્વારા જારી કરાયેલી નોટિસના પ્રત્યુત્તરમાં, પ્રતિવાદીઓ હાજર થયા છે અને વાણિજ્ય મંત્રાલય દ્વારા સર્જાયેલ ગૂંચવણ અને મડાગાંઠને યથાવત્ રાખતાં જવાબો દાખલ કર્યા છે. પ્રતિવાદી નં.૨, ઉપ શુલ્ક કમિશનર, કંડલા,એ તેના તા. ૧.૧૦.૨૦૧૪ના સોગંદનામામાં એવો અભિગમ અપનાવ્યો છે કે નાણાં મંત્રાલય તરફથી તા. ૧.૧૧.૨૦૧૨ના સંદેશને ધ્યાનમાં લેતાં, શુલ્ક કમિશનર, કંડલા અથવા તેમના અધીનસ્તો અરજદારોની પરતફેરની અરજીઓ સ્વીકારવાની સ્થિતિમાં નહીં હોય. આ ઉપરાંત, ગુણદોષના આધાર પર પરતફેર માટેની પ્રાર્થનાનો વિરોધ કરતાં એમ દલીલ કરવામાં આવી છે કે કર અપીલમાં વિભાગ દ્વારા દાખલ કરાયેલી સ્થગિતીની અરજીમાં આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશના બળે, અરજદાર આ તબક્કે પરતફેરનો દાવો કરી શકતો નથી.

૧૨. બીજી તરફ, તા. ૨૯.૯.૨૦૧૪ના સોગંદનામામાં, કંડલા, એસ.ઈ.ઝેડ.ના કસ્ટમ્સના ઉપ આયુક્તે એવો અભિપ્રાય દાખવ્યો છે કે અરજદારોને કોઈપણ રકમની પરતફેર મંજૂર કરવા માટે તેઓ સત્તાસંપન્ન નથી, કારણ કે એસ.ઈ.ઝેડ. અધિનિયમ હેઠળ તે અંગે કોઈ જોગવાઈઓ બનાવવામાં આવી નથી અને બીજું એ કે, દંડ કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ હેઠળ કસ્ટમ્સ સત્તાધિકારીએ વસૂલ કર્યો હતો.

૧૩. ઉપરોક્તમાંથી એવું જણાય છે કે નાણાં મંત્રાલય દ્વારા જારી કરાયેલ તા. ૧.૧૧.૨૦૧૨ના ઉક્ત પત્રના પરિણામે એવી પરિસ્થિતિ ઊભી થઈ છે કે જેમાં ન તો કસ્ટમ્સના કમિશનર અને ન તો એસ.ઈ.ઝેડ.ના કમિશનર, એસ.ઈ.ઝેડ. એકમો અથવા કેટલીક પરિસ્થિતિઓમાં માલના ખરીદદારોના પરતફેરના દાવાઓનો નિર્ણય કરવાની સ્થિતિમાં બાકી રહ્યા છે. અમે થોડા સમયમાં કાનૂની સ્થિતિનો ઉલ્લેખ કરીશું. તેમ છતાં, અમે અવશ્ય નોંધવું જોઈએ કે સરકાર એવી પરિસ્થિતિ ઊભી કરી શકતી નથી કે જેમાં આયાતકારોની પરતફેરની અરજીઓનો નિર્ણય કરવાની સત્તા કોઈપણ પ્રાધિકરણ પાસે બાકી ન રહે. આવી પરિસ્થિતિ મંત્રાલયે તેના તા. ૧.૧૧.૨૦૧૨ના પત્ર દ્વારા ઊભી કરી હતી. પત્રમાં, જેમ અમે નોંધ્યું છે, એસ.ઈ.ઝેડ. અધિનિયમને અન્ય કાયદાઓ પર અગ્રપ્રભાવી અસર છે તે નોંધતાં સાથે સાથે, એ પણ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે એસ.ઈ.ઝેડ. કાયદાઓમાં તે બાબતનો વ્યવહાર કરવા માટે કોઈ જોગવાઈ ન હોવાને

કારણે એસ.ઈ.ઝેડ. અધિકારીઓ પરતફેરની અરજીઓ સ્વીકારતા નહોતા અથવા તેનો નિકાલ કરતા નહોતા. તેથી, આ મુદ્દો વાણિજ્ય વિભાગ સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો જેથી એસ.ઈ.ઝેડ. કાયદામાં પરતફેર તેમજ અપીલ અને પુનર્વિલોકન સંબંધિત જોગવાઈઓનો સમાવેશ કરીને આ મુદ્દા સંબંધિત કેસોનો નિકાલ સુનિશ્ચિત કરી શકાય. આવી પરિસ્થિતિઓમાં, બાકી રહેલી પરતફેરની અરજીઓ અરજદારોને વાણિજ્ય વિભાગનો સંપર્ક કરવા અંગેની સલાહ સાથે પરત કરવી આવશ્યક હતી. વધુમાં એવું પણ જણાવવામાં આવ્યું હતું કે જો કોઈ અપીલ બાકી હોય, તો તે પણ વાણિજ્ય વિભાગનો સંપર્ક કરવા માટે પરત કરી શકાય.

૧૪. આ પત્રમાંથી તરત જ બે બાબતો સ્પષ્ટ થાય છે. પ્રથમ, નાણાં મંત્રાલયે પણ એ માન્ય રાખ્યું હતું કે એસ.ઈ.ઝેડ. અધિનિયમ તથા તેના હેઠળ ઘડાયેલા નિયમો હેઠળ પરતફેરની અરજીઓ સ્વીકારવા માટે કોઈ વ્યવસ્થા ઉપલબ્ધ નહોતી અને દ્વિતીય, મંત્રાલયનું એવું મંતવ્ય હતું કે કાયદામાં યોગ્ય ફેરફારો કરીને આવી વ્યવસ્થા ઉભી કરવી આવશ્યક હતી. હકીકતમાં, આ સંદેશાવ્યવહાર માત્ર પરતફેરની અરજીઓને આવો વ્યવહાર આપવાની વાત સુધી સીમિત નથી. તેમાં એસ.ઈ.ઝેડ. એકમોને સંબંધિત કાર્યવાહી અંગેની અપીલો અને પુનર્વિચારનો પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. આવી તમામ અરજીઓ પક્ષકારોને પરત કરવામાં આવશે અને તેમને વાણિજ્ય વિભાગનો સંપર્ક કરવા સલાહ આપવામાં આવશે.

૧૫. અમારી મતાનુસાર, સમગ્ર અભિગમ સંપૂર્ણપણે ખોટો હતો. પ્રથમ, કાયદાકીય ફેરફારો કર્યા વિના, માત્ર એક સામાન્ય પત્રવ્યવહાર દ્વારા નાણાં મંત્રાલય માટે કસ્ટમ્સ કમિશનરને રિફંડના દાવાઓની પ્રક્રિયા કરવાથી અટકાવવું સહેજપણ સંભવ નહોતું, જ્યારે તે તેની કાયદેસર ફરજ હતી. દ્વિતીય, જો એવી પદ્ધતિ એસ.ઈ.ઝેડ. એકમો માટે કસ્ટમ્સ કમિશનરેટના અધિકારીઓ પાસેથી કમિશનરેટ (એસ.ઈ.ઝેડ.) તરફ બદલવાની હતી, તો એસ.ઈ.ઝેડ. કાયદા હેઠળ તેવી પદ્ધતિ માટે અનુરૂપ જોગવાઈઓ હોવી આવશ્યક હતી. સ્વીકાર્ય રીતે એવું કરવામાં આવ્યું નહોતું. હકીકતમાં, આજદિન સુધી પણ એવું કરવામાં આવ્યું નથી. તૃતીય, તમામ રિફંડ દાવાઓ, અપીલો અને પુનર્વિચાર અરજીઓ વાણિજ્ય મંત્રાલયનો સંપર્ક કરવા અંગેની સલાહ સાથે પરત કરવાની હતી. અમે યાદ અપાવીએ કે આ પત્રવ્યવહાર નાણાં મંત્રાલય દ્વારા જારી કરવામાં આવ્યો હતો. અમે વિચારીએ છીએ કે આવા રિફંડ અરજીઓ, અપીલો અને પુનર્વિચાર અરજીઓ સાથે વાણિજ્ય મંત્રાલય શું કરશે. આ બાબતમાં કોઈપણ પ્રકારની સ્પષ્ટતા નથી. વાણિજ્ય મંત્રાલયને સ્વયં રિફંડ દાવાઓની પ્રક્રિયા કરવાની કે અપીલો અથવા પુનર્વિચાર અરજીઓ સ્વીકારવાની કોઈ કાયદેસર સત્તા નહોતી. અપીલો અને પુનર્વિચાર પણ કાયદાની જ રચના છે. રિફંડ માટેની જોગવાઈઓ કસ્ટમ્સ અધિનિયમમાં કરવામાં આવી છે અને કેન્દ્રિય ઉત્પાદન શુલ્ક અધિનિયમ. વૈધાનિક સુધારાઓ દ્વારા તે

સત્તાઓ દૂર કરી શકાય છે. તે માટે માન્ય કાયદો બનાવવામાં આવે તો સત્તાઓ અન્ય સત્તાધિકારીને સોંપી શકાય છે. માત્ર એક પત્ર દ્વારા, નાણાં મંત્રાલય કમિશનર (કસ્ટમ્સ) ને તેમની વૈધાનિક ફરજો બજાવવાની સત્તા સ્થગિત કરી શક્યું ન હોત. આ બાબત નિર્વિવાદ છે કે શુલ્કની વસુલાત કસ્ટમ્સના કમિશનરે કરી હતી. શુલ્કનું સ્વરૂપ જેવું પણ હોય, સંબંધિત એકમને આવી કસ્ટમ્સ શુલ્ક, મુક્તિ દંડ અથવા દંડરાશિ, જે જે કેસ મુજબ લાગુ પડે તે, ચૂકવવી આવશ્યક હતી એવી ધારિત માન્યતા પર કસ્ટમ્સના કમિશનરે તે વસૂલ કર્યું હતું. જો પછીથી આપું શુલ્ક, દંડ અથવા દંડરાશિ ગેરકાયદેસર જાહેર કરવામાં આવે, તો જેણે પાસેથી તે વસૂલ કરવામાં આવ્યું હોય તેને તેની પરતફેર માંગવાનો અધિકાર રહેશે. એવો અધિકાર વૈધાનિક જોગવાઈઓ હેઠળ, વિશેષ કરીને કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૨૭ હેઠળ આવરી લેવાશે. આવી પરતફેર માટેની અરજી કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૨૭ હેઠળ મંજૂર સમયમર્યાદામાં કરવી પડશે. તે અન્યાયી સમૃદ્ધિ અંગેના પ્રશ્નની ચકાસણીને પણ આધીન હોઈ શકે છે. અનેક પ્રશ્નો ઉભા થઈ શકે છે, જે અમારા માટે સ્પષ્ટ નથી. પરંતુ એક બાબત સ્પષ્ટ છે કે આવા પ્રશ્નોનો નિર્ણય માત્ર કસ્ટમ્સ અધિનિયમ હેઠળના સત્તાધિકારી દ્વારા જ થઈ શકે છે.

૧૬. કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૨૭ શુલ્કની પરતફેર માટેના દાવા સંબંધિત છે. તેની ઉપકલમ (૧) મુજબ, શુલ્ક અથવા વ્યાજનો દાવો

કરનાર વ્યક્તિએ નિર્ધારિત પ્રારૂપમાં નિર્ધારિત સત્તાધિકારી સમક્ષ નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં અરજી કરવાની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. કલમ ૨૭ ની ઉપકલમ (૨) કસ્ટમ્સના સહાયક આયુક્ત અથવા કસ્ટમ્સના ઉપ આયુક્તને, જો તેને એવો સંતોષ થાય કે અરજદાર દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ શુલ્ક અથવા વ્યાજનો સંપૂર્ણ અથવા કોઈ ભાગ પરતફેરપાત્ર છે, તો તે મુજબ આદેશ કરવા સત્તા આપે છે. ઉપકલમ (૨) ના પરંતુકમાં અન્યાયી સમૃદ્ધિના સિદ્ધાંતને કાયદાકીય રીતે સમાવવામાં આવ્યો છે.

૧૭. મફતલાલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ અને અન્ય વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય, જે (1997) 5 સુપ્રિમ કોર્ટ કેસીસ 536 માં રિપોર્ટ થયેલ છે, તે કેસમાં સુપ્રિમ કોર્ટની બંધારણીય બેન્ચે કસ્ટમ્સ એક્ટ, 1962 અને સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ હેઠળની વૈધાનિક જોગવાઈઓ પર વિચારણા કરી હતી અને ચુકાદો આપ્યો હતો કે રિફંડ (રકમ પરત મેળવવા) માટેનો કોઈપણ દાવો, કેસના સંજોગો અનુસાર કસ્ટમ્સ એક્ટની કલમ 27 અથવા એક્સાઈઝ એક્ટની કલમ 11-બી અંતર્ગત આવરી લેવામાં આવશે. તે મુજબ નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું :

(૧) જ્યાં કર/જકાતની પરતફેરનો દાવો એ આધાર પર કરવામાં આવે છે કે તે અરજદાર/વાદી પાસેથી વસૂલ કરવામાં આવ્યો છે – પછી ભલે તે

કેન્દ્રીય ઉત્પાદન શુલ્ક અને કસ્ટમ્સ કાયદા (સુધારો) અધિનિયમ, ૧૯૯૧ ના પ્રારંભ પહેલાં હોય કે ત્યારબાદ – કેન્દ્રીય ઉત્પાદન શુલ્ક અને મીઠું અધિનિયમ, ૧૯૪૪ ને કેન્દ્રીય ઉત્પાદન શુલ્ક દર અધિનિયમ, ૧૯૮૫ સાથે વાંચતાં અથવા કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ને કસ્ટમ્સ દર અધિનિયમ સાથે વાંચતાં તેની જોગવાઈઓનો ખોટો અર્થઘટન કરીને અથવા ખોટી રીતે લાગુ કરીને, અથવા ઉક્ત અધિનિયમો હેઠળ બહાર પાડવામાં આવેલા કોઈપણ નિયમો, વિનિયમો અથવા અધિસૂચનાઓનો ખોટો અર્થઘટન કરીને અથવા ખોટી રીતે લાગુ કરીને, એવો દાવો અનિવાર્ય રીતે સંબંધિત અધિનિયમોની જોગવાઈઓ હેઠળ અને તે મુજબ, તે હેઠળ નિર્દિષ્ટ સત્તાધિકારીઓ સમક્ષ અને તેમાં નિર્ધારિત મર્યાદા અવધિની અંદર જ રજૂ કરવો આવશ્યક છે. તે બાબતમાં કોઈ દાવો અદાલતમાં ચલાવી શકાય તેમ નથી. જો કે અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની વડી અદાલતોની તથા અનુચ્છેદ ૩૨ હેઠળની આ અદાલતની અધિકારક્ષેત્રને ઉક્ત અધિનિયમોની જોગવાઈઓ દ્વારા મર્યાદિત કરી શકાતી નથી, તેમ છતાં તેઓ નિશ્ચિતપણે ઉક્ત અધિનિયમોની જોગવાઈઓમાં પ્રતિબિંબિત થયેલા વિધાનમંડળના આશયનો યોગ્ય વિચાર કરશે અને અધિનિયમની જોગવાઈઓ સાથે સુસંગત રીતે પોતાનું અધિકારક્ષેત્ર વાપરશે. રિટ અરજીએ કલમ ૧૧-બીની જોગવાઈઓના પ્રકાશમાં અને તે મુજબ વિચારવામાં આવશે અને તેનો નિકાલ કરવામાં આવશે. તેનું કારણ એ છે કે અનુચ્છેદ

૨૨૬ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ કાયદાના શાસનને કાર્યક્ષમ બનાવવા માટે થવો જોઈએ, તેને નિરસ્ત કરવા માટે નહીં.

૧૮. પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં લેતાં, અમારી મત મુજબ, નાણાં મંત્રાલયે તેના તા. ૧.૧૧.૨૦૧૨ ના પત્ર દ્વારા જારી કરેલા નિર્દેશો અમાન્ય છે અને તેમને કાયદાનું કોઈ બળ રહેશે નહીં. એ રીતે જાહેર કરવામાં આવે છે કે, જ્યાં સુધી એસ.ઈ.ઝેડ. કાયદાઓ હેઠળ યોગ્ય પ્રક્રિયાત્મક ચાંત્રિકી ઘડવામાં ન આવે અને કાયદેસરની જોગવાઈઓ અમલમાં ન લાવવામાં આવે અથવા તેમાં સુધારો ન કરવામાં આવે, ત્યાં સુધી કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૨૭ હેઠળ કસ્ટમ્સ કમિશ્નરેટને, એસ.ઈ.ઝેડ. વિસ્તારમાં આવેલ એકમોના સંદર્ભમાં પણ, કસ્ટમ્સ અધિનિયમ, ૧૯૬૨ હેઠળ કસ્ટમ્સ સત્તાધિકારીએ નિર્ધારિત કરી અને વસૂલ કરેલી કસ્ટમ્સ શુલ્કની વધારાની ચૂકવણી, રીડેમ્પ્શન દંડ અથવા દંડરાશિના, જે લાગુ પડે તે મુજબ, પરતફેરના દાવાઓ સ્વીકારવાની સત્તા યથાવત રહેશે. કસ્ટમ્સ કમિશ્નરેટ દ્વારા અરજદારોને પરત મોકલવામાં આવતા જે જે પરતફેરના દાવાઓ હોય, તે જ અરજદારો યોગ્ય સત્તાધિકારી સમક્ષ રજૂ કરશે. જો અરજદારો આવું મહત્તમ તા. ૧૫.૧૨.૨૦૧૪ સુધીમાં કરે, તો આવી બધી અરજીઓ કસ્ટમ્સ સત્તાધિકારી સમક્ષ પ્રથમ રજૂઆતની તારીખથી જ સંબંધિત માનવામાં આવશે. આવી અરજી રજૂ કરવાની મર્યાદાકાળ અને અંતે જો પરતફેર મંજૂર કરવામાં આવે તો વ્યાજની ગણતરી, તેવી તારીખથી જ ગણવામાં આવશે.

૧૯. ઉપરોક્ત શરતો મુજબ તમામ અરજીઓનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(અકિલ કુરેશી, ન્યાયમૂર્તિ)

(વિપુલ એમ. પંચોલી, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.